ముఖస్తుతి

వెంకటరమణ

చదువులూ, సలహాలూ అంటూ పీడవదో ఇక్కడ తిష్టేయ్యాలని చూస్తున్నాడుగాని ఈ శషభిషలేం కుదరదని చెప్తు అంటూ కుండ బద్దలు కొట్టేస్తున్న ముసలాయన్ని చూసి వినయంగా నవ్వి.. తవరేనా నులక అగ్నిహోత్రావధాన్లుగారు. ఈ పట్టున జటలో తమంతవారు లేరని డిప్టీ కలెక్టరుగారు తరుచు సెలవిస్తూ వుండేవారండి.. అన్నాడు గిరీశం. అగ్నిహోత్రుడు అమాంతం చల్లారి అయిపోయాడు. ఆ ఒక రసాన్నే గిరీశం కథని చాలాదూరం నడిపాడు.

పొగడ్త మహత్యం అంతటిది. అది అహంకన్న ఎత్తు, దురాశకన్న చిక్కు. దుర్మార్గుడి ఆలోచనకన్న చిన్న. దుర్మార్గుడి ఆలోచనకన్నా లోతు. మంచివాని మనసుకన్న విశాలం. అణువంత చిన్నది, బ్రహ్మాండం కన్న పెద్దది. కుటిల రాజనీతికన్న వక్రం. పొగడ్త విశ్వరూపాన్ని దర్శించడం బ్రహ్మ తరం కాదు. వర్ణించడం వేయి నాలుకలున్న ఆదిశేషువు తరంకాదు. దేవతలు, దానవులు, మానవులు, శిశువులు, పశువులు పక్షులు అందరూ, అన్నీ దానికి దాసోహం అనక తప్పదు. భగవంతుడితో పనంతా స్తుతితోనే మొదలవుతుంది. తొందరగా పనికాకపోతే భక్తసులభుడివి అంటూ ఓ రసా వేస్తారు.

ఇంద్రజాలం

అహంకార మమకారాలను పక్వ వంచనలో రంగరించి ఉడకేసి ఆహా ఓహోలు పోపువేస్తే హుషారైన పొగడ్త తయారవుతుంది. అక్కడినుంచి ఆయావ్యక్తుల రుచులనుబట్టి పరనింద, పరవంచన, ద్వేషం, హేళన, ఆనందం, ఆహ్లాదం, దిగులు, అసూయ, స్పర్థ వగైరాలను పాళ్ళప్రకారం కలిపితే మసాలా గుమాయిస్తుంది. చెప్పిన ముడిసరుకులనుబట్టి యిది విషమని అనుకోవద్దు. ఒకవేళ చెప్పినా అదే అమృతమని మీరు పుడిషెడు పుచ్చుకోక మానరు. ఎందుకంటే యిచ్చేవాడి హృదయాన్నిబట్టి పుచ్చుకునేవాడి బుద్ధినిబట్టి దీని రంగు రుచి ప్రభావం ఫలితం మారుతాయి. ఇచ్చింది విషమైనా పుచ్చుకోడం చేతనైతే ఔషధం అవుతుంది. కొందరికెంత మేలు చేస్తుందో మరికొందరికి అంత కీడూ చేస్తుంది. అది అగ్నిలాటిది, అణుశక్తిలాటిది. ఎలా వాడుకుంటామన్నది మన చేతిలో పని. పొగడ్తకి విధిగా కనీసం రెండు శాల్తీలు వుండాలి. పొగిడేది, పొగిడించుకునేది. చూసి ఆనందించడానికో లేదా కామేశ్వరరావుగారు అన్నట్టు...నన్ను పొగడలేదనో ఆ వెధవని పొగిడేస్తున్నాడే అనో దుఃఖించడానికో మూడో శాల్తీ పక్కనుంటే మరింత రక్తి కడుతుంది. ఎవరికి? వినేవాడికొక్కడు, నాలుగోవాడికి. పొగిడించుకునేవాడికి జనం వుంటే ఆనందమేకాని, లేకపోయినా దిగులు వుండదు. గంటలతరబడి, రోజులతరబడి ఇంకోడి నోట వినగలిగే మాటలు మన గురించిన పొగడ్తలే. ఎంత గొప్ప కథ, కావ్యం, పురాణం అంత రక్తికట్టవు. అదో ఇంద్రజాలం లాంటిది. ఎదటివాడు మన్ని పొగుడుతున్నాడని తెలిసికూడా, మనం అలా జారిపోయేది యీ పొగడ్తల అగడ్తలో మాత్రమే.

ఉగ్గుపాలతో అలవాటు

భగవంతు డంతటివాడికిది అలవాటు. కాగా, మనుషుల దేముంది? మనుషులేకాదు.. కాకిబావ? తను గానకోకిలను కానని తెలిసినా నక్కబావ వచ్చి ఒక్కపాట పాడమనేసరికి కాకిబావ పొంగిపోయి సాహసాలు పట్టుకుని మాంసంముక్క నక్కపాలు చేసుకుంది.

మనం పిల్లలకి యీ కథ చెప్పినపుడు ముఖస్తుతివల్ల మోసపోయి కాకిబావ నోటి దగ్గర కూడు ఎలా పోగొట్టుకుందో తెలియజెప్పం. నక్కబావ ఒక్క మస్కాతో ఎలా కాకిని బోల్తాకొట్టించిందో చెప్తాం. పిల్లలకి పొగడ్తని ఉగ్గుపాలతో అలవాటు చేస్తాం. ఆవదం పట్టేవేళ అమ్మనాన్న, నాయనమ్మ, అన్నయ్య, ఉంటేగింటే తాతయ్య, పక్కింటి పిన్నిగారు యావన్మందీ చేరి—బాబూ ఎంత

బంగారు తండ్రమ్మా అంటూ బృందగానం చేస్తారు....వీళ్ళైతే అల్లవారి పిల్లడో, తమ్ముడో ఎంత దుర్మార్గుడోకూడా చెప్తారు. ఆ తరువాత అన్నం తినడానికీ, ఎక్కాలు చదవడానికీ, ఆడడానికీ పాడడానికీ, అల్లరి మానడానికీ అన్నిటికీ భయభక్తులను మించి పనిచేసే చిట్కా--- 'నీ అంతవాడు లేడురా' అన్న ఒక్కముక్కే. అలా ఎదిగి వాడికి వయసొచ్చేసరికి, వాడు దాన్ని స్వయాన ప్రయోగించడంలో ఆరితేరుతాడు. అందువల్ల పిల్లలకిది విధిగా అలవాటు చెయ్యాలి. అబద్ధాలు చెప్పడం, ఎదుటివాడిని ఒడుపుగా పొగడ్డం ఈ రెండు ఈనాటి జీవితానికి నిత్యావసర వస్తువులు. ఎంతమంచివాళ్ళకూ, గొప్పవాళ్ళకూ కూడా తప్పనిసరి విధులవుతున్నాయి. అందువల్ల పిల్లలు అబద్ధాలు చెబితే కోప్పడకండి, నేర్చుకోనివ్వండి-అని ఇటీవల ఒక అనుభవశాలి అన్నాడు,

భట్రాజ యోగం

ఎందుకంటే ప్రశంస అన్నది ఒక పెద్ద శాస్త్రం. దానికో వ్యాకరణం, లయ, ఛందస్సు వున్నాయి. శాస్త్రం నేర్చాక ఎవడి మటుకువాడు లలితకళగా అందులో కృషి చెయ్యాలి. చాలా కష్టసాధ్యమైనకళ అది. పూర్వం రాజయోగం తరవాత భట్రాజ యోగానికి విలువుండేది. రాజుగారిని నిత్యం పొగిడేవాడు కాబట్టి, వారిదగ్గిర మంత్రికన్న ఎక్కువ పలుకుబడి గలవాడుగా చెల్లేవాడు

ఛత్రాజు. ఇప్పుడు-ప్రజలు రాజులై, రాజులు మంత్రులై, మంత్రులు మామూలు ప్రజలై, ప్రజలు ఎక్కువై, ప్రపంచం వృద్ధి అయిన రోజుల్లో అందరికీ ఛత్రాజయోగం పట్టింది. ఎవరి అవసరం లేకుండా ఎవరూ బతకలేరన్న సత్యం రుజువై నో మాన్ ఈజ్ నైలెండ్ అన్నది మహావాక్యమైంది. ఆఫ్రికా వాడికీ అమెరికావాడికీ పరస్పరం అవసరాలు ఏర్పడుతున్నాయి. అందువల్ల ఎదటివాడి గురించి ఓ మంచిమాట అనడం అందరికీ మామూలే.

మాటలు, చేతలు

అయ్యా, మీ మీసాలు బాగున్నాయి. మీ చొక్కా అంతగొప్పది మీరే కొనగలరు, నాకో వదిలిపోయేలు అప్పుకావాలి అంటే ఎదటివాడు దేవుడిలా పొంగిపోతాడు. అప్పివ్వడు సరిగదా పాతబాకీ వుంటే వసూలు చేస్తాడు.

పొగడ్త స్థూలంగా రెండువిధాలు. ఒకటి మాటలద్వారా పొగడడం. రెండు - చేతలద్వారా పొగడడం. అంటే వాళ్ళకిష్టమైన పనులు చెయ్యడం, వాళ్ళకి గిట్టనివాళ్ళని తిట్టడం, వాళ్ళలాగే బట్టలు వేసుకోవడం,

వాళ్ళు అనే పదాలే అలవరచుకోవడం వగైరాలు.

మాటలద్వారా చేసే స్తుతి మళ్ళీ రెండు రకాలు. ఒకటి స్తుతి, రెండు నిందాస్తుతి-తిడుతూ మెచ్చుకోడం. మొదటి దాంట్లో గుంభన వుంటుంది. గొప్పగొప్ప కళాకారులు పొగడ్తగాచేసే ప్రసంగాలు వింటే అందులో ఒడుపులు తెలుస్తాయి. "పిన్నిగారూ మీరు మంచివారు, కాస్త కాఫీపొడుంబదులిస్తారా?" అని బయటపడే బదులు, "పిన్నిగారూ, మీ నాగపూరు కప్పుతో నాగపూరు కప్పు డివ్వండి. కప్పుకూడా ఓసారివ్వండి. మావాడు దాంతోగాని కాఫీ తాగడు" అనో "మావారోసారి చూస్తానన్నా"రనో అంటే కాస్త కాఫీ తాగింది మరీ పంపుతారు పిన్నిగారు.

"అదేవిటోనండీ, మీ యింట్లో కాకరకాయ కూరేనా సరే యెంతిష్టంగా తింటానో మా ఆవిడ చెప్పుతుంది కూడాను... నేనేం చెయ్యను చెప్పండి. నోటికేది హితవుగా వుంటే...." అనడం ఒక రకం శిల్పం.

నిందాస్తుతి ఇంతకన్నా శ్రేష్ఠం... "ఏవండీ, తిడుతున్నానని మీరేమీ అనుకోకంటి— మీ రొట్టి ఫూల్స్. ఎందుకూ పనికిరారు. బొత్తిగా ఇంత మొహమాటం, ఇంత జీవకారుణ్యం అయితే ఎలాగండి ? అందుకే యిలా వున్నారు. ఛీ ! ఐ హేట్ యూ...." ఈ ధోరణిలో ఎన్ని తిట్లుతిట్టినా రాణిస్తాయి. ఎంత తిడితే అంత ప్రేమ. ఆ తరవాత మీరు ఆయనింట్లో షేరుహోల్డరులాగా తిరగొచ్చు.

పరనిందాస్తుతి మరో రకం. "వాళ్ళ కొత్తిల్లు చూశానండి".... కాస్త ఆగాలి.... "హు" నిట్టూర్చాలి... మీరు పొగడదలచుకున్న సుబ్బయ్యగారిల్లంతా ఓసారి కళ్ళు విప్పారిచూడాలి....హుం నిట్టూర్పు. ఈపాటికి శ్రీమతి అండ్ శ్రీ సుబ్బయ్యగారు చెవులు రిక్కించుకుని కూర్చుంటారు నరసన్నగారింటిమీద మీ తీర్పుకోసం.... "హుం... చేస్తుండాలి సార్. ఏంలాభం. మీకన్న ఓ లక్ష ఎక్కువే ఖర్చయిందని చెప్పుకుంటున్నారు... ఏదీ అంతా వేస్టు... సత్రమే" ఆనందంతో వెలిగే సుబ్బయ్యగారి మొహాన్ని వేరేలైట్లు లేకుండా కలర్‌ఫొటో తియ్యొచ్చును. రెండోశాఖ-చేతలద్వారా, సూచనగా మెచ్చుకోవడం. యజమాని తొడిగే చొక్కాల్లాంటివే కుట్టించి ఆయన చేతులు మడిచినట్టే మడవడం, ఆయన ఊతపదాలు అనడం

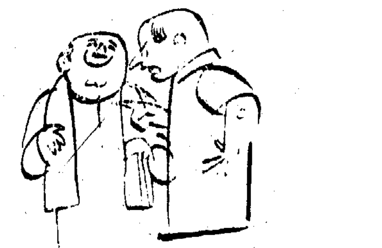

వగైరాలు యీ కోవలోకి వస్తాయి. అందికే ఇమిటేషన్ ఈజ్ ది బెస్ట్ ఫారమ్ ఆఫ్ ఫ్లాటరీ-అన్నారొకరు.

సందర్భ శుద్ధి

ఎలక్షను సీజన్‌లో ఇంకో టెక్నిక్ బాగా కనిపిస్తుంది. ముక్కూ-మొహం ఎరగనివాళ్ళంతా మీ యింట్లో అందరిని కుశలం అడుగుతారు. మీరు చూస్తుండగా మీ పిల్లల్ని చీవిడి ముక్కుతోసహా (ఏవనుకోకండి) ముద్దెట్టుకుంటారు. చీవిడికూడా తుడవరు. తుడిస్తే మీరు నొచ్చుకోవచ్చు. ఒకటి మాత్రం నిజం. వ్యక్తికన్న వాడి సృష్టిని రచన, చిత్రం, పిల్లలు వగైరాలను-మెచ్చుకోడం గొప్పపద్ధతి.

పొగిడేటప్పుడు సందర్భశుద్ధి చూసుకోవడం ఒకటి చాలా ముఖ్యం. బొటనవేలు పగిలో, ఇంట్లో కష్టం వచ్చో ఏడుస్తున్నప్పుడు ముందూ వెనకా లేకుండా ఆయన రచననో, నటననో మెచ్చుకోగూడదు. అలాగే, పొగిడేవాడు కొండంత దుఃఖంతో వెళ్ళి వెక్కెక్కి ఏడుస్తూ మెచ్చుకోగూడదు. పొగిడే అంశంగూడా చాలా జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలి. రచయిత దగ్గరకెళ్ళి "మీ చిత్రాలన్నీ కళాఖండాలుసార్... నాకు వేషం కావా"లంటే చెడుతుంది. ముఖ్యంగా ఆడవాళ్ళ దగ్గర ఒక సూత్రం పాటించాలి. మరీ అందవికారినీ, మహా సౌందర్యవతినీ పొగిడేటప్పుడు అందంకన్నా వాళ్ళ మేధను మెచ్చుకోడం శ్రేయస్కరం. అందమైన స్త్రీకి మనం కొత్తగా చెప్పేదేంలేదు. అందం లేదని ఖాయంగా అనుకునే స్త్రీకి - అలాంటి

పొగడ్త

వారు ఆరుదు-ఆ సంగతి చెప్తే మోసగిస్తున్నామని కోపం వస్తుంది. అందువల్ల వాళ్ళ తెలివినే మెచ్చుకోవాలి. అందమైన అమ్మాయికి అది మరీ ఆనందం కలిగిస్తుంది. అటూఇటూ కాక మధ్యరకం అందంగల అమ్మాయిని ప్రబంధకవిలా పొగడొచ్చు. పొగడినకొద్దీ ఫలితం.

అతివినయం

పొగడడం ఎంత గొప్పో పొగడ్త అందుకోవడం కూడా అంత గొప్పదీను. అందులో ఒక సంస్కారం ఉండాలి. కనీసం పైపైకన్నా చూపాలి. ఎదటివాడు మనని మెచ్చుకుంటున్నపుడు - ఆ పె మరూ నేను వెధవని, అని మనంఅంటే, వాడు అవమాన పడతాడు. సవినయంగా స్వీకరించి కృతజ్ఞత తెలపాలి. మన రాజకీయ సన్మాన సభల్లో కవితా సన్మానసభల్లో ఇంచక్కగా చూస్తాం. కొందరు సన్మానితులు అతి వినయానికిపోయి అప్పుడే ఎవరో దగ్గర బంధువులో, మహానాయకుడో మరణించిన వార్త వచ్చినట్టూ తప్పనిసరిగా ఇక్కడీసన్మాన సభామధ్య తను తగులడాల్సొచ్చినట్టూ భంగిమ పెడతారు. వినయం ఎంత మంచిదయినా కొన్నిరకాల ప్రశంసల దగ్గరమాత్రం బొత్తిగా కూడదు. ఒకసారి ఒక పతివ్రత సినిమాలో ఋషులు దేవతలు వచ్చి ... నువ్వు మహాపతివ్రతవు అంటూ పొగుడుతారు. ఆవిడ ఆ మీరేదో అభిమానానికంటున్నారుగాని నేను మీరనుకున్నంత గొప్పదాన్నిగాను ... అన్నధోరణితో ఒక ముద్ర ప్రదర్శించింది. ప్రేక్షకులు గొల్లున నవ్వారు. అలాగే సన్మానసభ "మీరు దేశసేవా ధురంధరులు. నిస్వార్థ జీవులు. నిజాయితీకి పెట్టిందిపేరు...." అని మెచ్చుకున్నప్పుడు వినయం అవంతకూడా ప్రదర్శించడం క్షేమంకాదు.

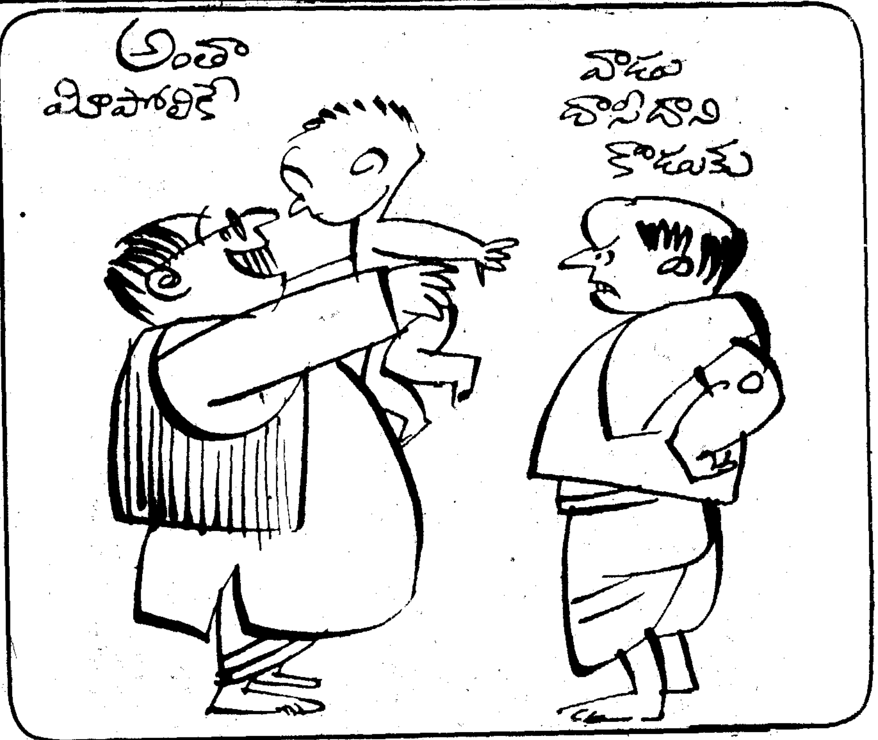

ఇంకా కావాలనే ఆరాటం

ఈ వినయపరులు కొందరు దొంగలు. పొగిడితే అబ్బే అనేవాళ్ళు చాలమంది ఇంకో నాలుగుసార్లు పొగిడించుకుందికిలా అంటారని - ఏనాడో షేక్స్‌పియర్ అన్నాడు.

నాటికి నేటికి ఏనాటికి ఎంతటివారికి పొగడ్త ఇంద్రజాలమే. వ్యసనమైతే మనిషినెంత దిగజారుతుందో, తగు మోతాదులో వుంటే మనిషినంత పైకెత్తుతుంది. తోటివాళ్ళ పొగడ్తవల్ల అసాధ్యాలయిన పనులు చేసిన అర్భకులున్నారు. ఆంజనేయుడంతటివాడు లంకకి ఎగరడానికి పనికొచ్చిన యింధనం. నీ అంతవాడు లేడయ్యా అన్న పొగడ్తే.

••••

With Best Compliments From:

GUPTA TRADERS

Mirza Ismail Road,
JAIPUR

Phone: B.O. : 43833
H.O. : 73897
Res. : 64802

Authorised Dealer:
EXIDE BATTERIES, GABRIEL SHOCK ABSORBERS AND ALL KINDS OF TYRES AND TUBES